

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

REKOMENDACIJOS DĖL PREKIŲ, KURIOMS TAIKOMI ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO REIKALAVIMAI

10. GYVENAMŲJŲ PATALPŲ VĖDINIMO ĮRENGINIAI

Projektas „Energijos efektyvumo didinimas Lietuvoje“ (Nr. LIFE20 IPC/LT/000002) yra finansuojamas Europos Sąjungos LIFE programos ir Lietuvos Respublikos lėšomis. Šiose rekomendacijose pateikiamas Viešųjų pirkimų tarnybos požiūris, ir Europos Komisija nėra atsakinga už bet kokį šios informacijos panaudojimą.

10. GYVENAMŪJŲ PATALPŲ VĒDINIMO ĮRENGINIAI

BENDRA INFORMACIJA

Šiose rekomendacijose pateikiama informacija apie energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus prekėms, kurios įtrauktos į Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-154 patvirtintą „[Prekių, išskyrus kelių transporto priemones, kurioms viešųjų pirkimų, perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų ir koncesijų suteikimo metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašą](#)“. Taip pat apžvelgiama, kokie Europos Sąjungos reglamentai taikomi šiai prekių grupei, pateikiami pavyzdžiai, kaip pasirinkus energetiškai efektyvesnę prekę galima sutaupyti energiją, ir rekomendacijos dėl energijos vartojimo efektyvumo kriterijų nustatymo pirkimo dokumentuose.

10. GYVENAMŪJŲ PATALPŲ VĒDINIMO ĮRENGINIAI

Energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reikalavimai		
Reglamentas	Energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reikalavimai nustatyti 2014 m. liepos 11 d. Komisijos deleguotame reglamente (ES) Nr. 1254/2014, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES papildoma gyvenamųjų patalpų vėdinimo įrenginių energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reikalavimais (su visais pakeitimais) (toliau - Reglamentas Nr. 1254/2014).	
Reglamento Nr. 1254/2014 taikymo sritis:	Taikoma: gyvenamųjų patalpų vėdinimo įrenginiams, kurių: a) didžiausias srautas neviršija 250 m ³ /h; b) didžiausias srautas yra 250–1 000 m ³ /h ir gamintojas nurodo, kad jis skirtas išskirtinai gyvenamosioms patalpoms vėdinti. Netaikoma: gyvenamųjų patalpų vėdinimo įrenginiams, kurie: a) yra vienkrypčiai (oras ištraukiamas arba tiekiamas), o jų elektrinė įėjimo galia yra mažesnė nei 30 W; b) yra specialiai skirti veikti tik potencialiai sprogioje aplinkoje, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 94/9/EB ;	Nepatenka į Tvarkos aprašu patvirtintą produktų sąrašą ir jiems nėra nustatyti minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai. Gartraukiams (f) yra taikomas kitas reglamentas, žr. 6 prekių grupės „ Buitinės orkaitės, kaitvietės ir gartraukiai “ skiltį „ Energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai “.

10. GYVENAMŲJŲ PATALPŲ VĒDINIMO ĮRENGINIAI

	<p>c) yra specialiai skirti veikti tik avariniu atveju trumpą laiką ir atitinka pagrindinius reikalavimus, taikomus statiniams gaisrinės saugos atžvilgiu kilus gaisrui, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 305/2011;</p> <p>d) yra specialiai skirti veikti tik:</p> <p>i) kai varomo oro temperatūra yra aukštesnė kaip 100 °C;</p> <p>ii) kai ventiliatoriaus variklio (jei jis yra už oro srauto ribų) aplinkos temperatūra yra aukštesnė kaip 65 °C;</p> <p>iii) kai varomo oro temperatūra arba variklio (jei jis yra už oro srauto ribų) aplinkos temperatūra yra žemesnė kaip – 40 °C;</p> <p>iv) kai maitinimo įtampa yra didesnė kaip 1 000 V AC arba 1 500 V DC;</p> <p>v) nuodingoje, stipriai korozinėje arba degioje aplinkoje ar aplinkoje, kurioje yra abrazyvinių medžiagų;</p> <p>e) yra įrenginiai, kuriuose įmontuotas šilumokaitis ir šilumos siurblys, skirtas šilumai atgauti arba galintis šilumos atgavimo sistemą papildyti perduodamas ar ištraukdamas šilumą, išskyrus atvejus, kai šiluma perduodama apsaugoti nuo užšalimo arba atitirpinti;</p> <p>f) priskiriami Komisijos reglamente (ES) Nr. 65/2014 apibrėžtiems gartraukiams.</p>	
<p>Energijos vartojimo efektyvumo skalė</p>	<p>Nuo G (žemiausia) iki A+ (aukščiausia) nuo 2016 m. sausio 1 d.</p>	
<p>Gaminių skaičius Europoje pagal energijos vartojimo</p>	<p>EPREL – Gyvenamųjų patalpų vėdinimo įrenginiai (katalogas) galima rasti visus gaminių modelius, kuriems reikalingas energijos vartojimo efektyvumo ženklavimas, pateikiama informacija apie kiekvieną registruotą modelį. Žemiau pateikiamas Europos Sąjungoje (toliau – ES) užregistruotų gyvenamųjų patalpų vėdinimo įrenginių pasiskirstymas pagal klases.</p>	

10. GYVENAMŪJŲ PATALPŲ VĒDINIMO ĮRENGINIAI

efektyvumo klases (2026-04-21 duomenys):

Gyvenamųjų patalpų vėdinimo įrenginiai, kurių didžiausias srautas neviršija 1 000 m³/h, iš viso modelių 8 614:

Klasė	Įrašų skaičius	%
A+	1 189	13,8
A	4 190	48,6
B	1 202	14,0
C	477	5,5
D	138	1,6
E	1 237	14,4
F	163	1,9
G	18	0,2

Energijos vartojimo taupymas

Efektyvumo klasės ženklavimas padeda pasirinkti efektyviausią įrangą (žr. Pavyzdį Nr. 1). Pavyzdyje pateikti skirtingi savitosios jėgimo galios rodikliai: 0,21 W, 0,29 W, ir 0,44 W. Šie rodikliai rodo, kiek energijos įrenginys naudoja per oro srautą (m³). Tai taip pat atspindi įrenginio efektyvumą – kuo mažesnė savitoji jėgimo galia, tuo mažesnės energijos sąnaudos.

[EPREL](#) duomenų bazėje galima rasti sutaupomos šildymo energijos

kiekius šalto, vidutinio ir šilto klimato sąlygomis. Pavyzdyje Nr. 2 matomos sutaupomos išlaidos elektros energijai per metus bei sutaupomos šildymo energijos kiekis per metus vidutinėmis klimato sąlygomis, priklausomai nuo to, kokia gyvenamųjų patalpų dvikrypčio vėdinimo įrenginio energijos efektyvumo klasė pasirinkta. Įsigijus A+ klasę turintį gyvenamųjų patalpų vėdinimo įrenginį, o ne energetiškai mažiau efektyvų B klasės vėdinimo

Pavyzdys Nr. 1. Gyvenamųjų patalpų dvikryptis vėdinimo įrenginys:

A⁺ energijos sąnaudos **157 kWh/metus** (savitoji jėgimo galia 0,21 W)
A energijos sąnaudos **316 kWh/metus** (savitoji jėgimo galia 0,29 W)
B energijos sąnaudos **445 kWh/metus** (savitoji jėgimo galia 0,44 W)
C ir žemesnės klasės dvikrypčio vėdinimo įrenginio nėra [EPREL](#) duomenų bazėje.

10. GYVENAMŪJŲ PATALPŲ VĒDINIMO ĮRENGINIAI

įrenginį, nors A+ klasės modelis gali turėti didesnę pradinę kainą, bet per ilgesnį jo naudojimo laikotarpį yra efektyvesnis dėl mažesnių energijos sąnaudų (žr. Pavyzdį Nr. 2).

Pavyzdys Nr. 2. Gyvenamųjų patalpų dvikryptis vėdinimo įrenginys

Prekės energijos vartojimo efektyvumo klasė	B	A ⁺
Sąnaudos		
Elektros energijos sąnaudos per metus	445 kWh	157 kWh
Žaliosios elektros energijos vidutinė kaina Lietuvoje¹	0,20 Eur/ kWh	0,20 Eur/ kWh
Išlaidos už elektros suvartojimą per metus²	89,00 Eur	31,40 Eur
Sutaupomos šildymo energijos kiekis per metus (vidutinėmis klimato sąlygomis)	2 830 kWh	4 534 kWh
Sutaupyta šildymo energijos išlaidos per metus³	566,00 Eur	906,80 Eur
Finansinis sutaupymas per metus⁴	477,00 Eur	875,40 Eur

Žaliosios elektros energijos kaina gali skirtis, atsižvelgiant į pirkimo vykdytojo turimą sutartį su elektros tiekėju.

² B (445 kWh × 0,20 Eur/kWh = 89,00 Eur) ir A⁺ (157 kWh × 0,20 Eur/kWh = 31,40 Eur)

³ B (2830 kWh × 0,20 Eur/kWh = 566,00 Eur) ir A⁺ (4534 kWh × 0,20 Eur/kWh = 906,80 Eur)

⁴ B (566,00 – 89,00 = 477,00Eur) ir A⁺ (906,80 – 31,40 = 875,40 Eur)

Pastaba:

Atkreipiame dėmesį, kad už energinio ženklinimo etiketėse ir EPREL sistemoje pateikiamos informacijos teisingumą atsako tiekėjai (gamintojai ar importuotojai), nes šie duomenys pateikiami savideklaracijos principu. Kilus abejonių dėl pateiktos informacijos patikimumo ar aiškumo (pvz., nustačius galimus neatitikimus tarp energinio efektyvumo klasės ir kitų energijos vartojimo rodiklių), pirmiausia rekomenduojama kreiptis į tiekėją dėl paaiškinimo.

10. GYVENAMŲJŲ PATALPŲ VĒDINIMO ĮRENGINIAI

Ekologinio projektavimo reikalavimai	
Reglamentas	2014 m. liepos 7 d. Reglamentas (ES) Nr. 1253/2014, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi vėdinimo įrenginių ekologinio projektavimo reikalavimai (su visais pakeitimais) (toliau – Reglamentas 1253/2014).
Reglamento Nr. 1253/2014 taikymo sritis:	<p>Taikoma: vėdinimo įrenginiams.</p> <p>Netaikoma: netaikomas vėdinimo įrenginiams, kurie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) yra vienkrypčiai (oras ištraukiamas arba tiekiamas), o jų elektrinė jėgimo galia yra mažesnė nei 30 W, išskyrus informacijos reikalavimus; b) yra dvikrypčiai, o jų ventiliatorių bendra elektrinė jėgimo galia yra mažesnė nei 30 W oro srautui, išskyrus informacijos reikalavimus; c) yra ašiniai arba išcentriniai ventiliatoriai, turintys tik gaubtą pagal Reglamentą (ES) Nr. 327/2011; d) yra specialiai skirti veikti tik potencialiai sprogioje aplinkoje, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 94/9/EB; e) yra specialiai skirti veikti tik avariniu atveju trumpą laiką ir atitinka pagrindinius reikalavimus, taikomus statiniams gaisrinės saugos kilus gaisrui atžvilgiu, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 305/2011; f) yra specialiai skirti veikti tik: <ul style="list-style-type: none"> i) kai varomo oro temperatūra yra aukštesnė kaip 100 °C; ii) kai ventiliatoriaus variklio (jei jis yra už oro srauto ribų) aplinkos temperatūra yra aukštesnė kaip 65 °C; iii) kai varomo oro temperatūra arba variklio (jei jis yra už oro srauto ribų) aplinkos temperatūra yra žemesnė kaip – 40 °C; <p>Gartraukiams (h) yra taikomas kitas reglamentas, žr. 6 prekių grupę „Buitinės orkaitės, kaitvietės ir gartraukiai“ skiltį „Ekologinio projektavimo reikalavimai“.</p>

10. GYVENAMŲJŲ PATALPŲ VĒDINIMO ĮRENGINIAI

iv) kai maitinimo įtampa yra didesnė kaip 1 000 V AC arba 1 500 V DC;
v) nuodingoje, stipriai korozinėje arba degioje aplinkoje ar aplinkoje, kurioje yra abrazyvinių medžiagų;
g) yra įrenginiai, kuriuose įmontuotas šilumokaitis arba šilumos siurblys šilumos atgavimui, arba kurie turi galimybę šilumos atgavimo sistemą papildyti šilumos perdavimu arba ištraukimu, išskyrus šilumos perdavimą, skirtą apsaugai nuo šalčio arba atitirpinimui;
h) priskiriami [Komisijos reglamente \(ES\) Nr. 66/2014](#) dėl virtuvės prietaisų apibrėžtiems gartraukiams.

Rekomendacijos dėl kriterijų, susijusių su energijos vartojimo efektyvumu, nustatymo

1. Energijos vartojimo efektyvumo klasė

Kriterijus: Gyvenamųjų patalpų vėdinimo įrenginiai turi būti paženklininti pagal [Reglamentą Nr. 1254/2014](#) (su pakeitimais) ir turėti ne žemesnę nei **X** [*pirkimo vykdytojas nurodo konkrečią, vieną iš dviejų aukščiausio energinio efektyvumo klasių, nustatytą pagal taikomą Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo reglamentą ir faktiškai prieinamų Europos Sąjungos rinkoje konkretaus pirkimo metu*] energijos vartojimo efektyvumo klasę.

Patikrinimas: Kartu su pasiūlymu turi būti pateikta siūlomo (-ų) gaminio (-ių) galiojanti energijos vartojimo efektyvumo etiketė (-s) arba informacijos lapas, įrodantis, kad siūlomo (-ų) gaminio (-ių) energijos vartojimo efektyvumo klasė yra ne žemesnė nei reikalaujama, arba kiti lygiaverčiai įrodymai.

Paaiškinimas: Pirkimo vykdytojas turėtų įvertinti (atlikti rinkos tyrimą ir (ar) rinkos konsultaciją) ar Europos Sąjungos rinkoje yra (nėra) gyvenamųjų patalpų vėdinimo įrenginių su aukščiausiomis (A+ arba A) energetinėmis klasėmis. Išaiškėjus, kad su aukščiausiomis (A+ arba A) energetinėmis klasėmis Europos Sąjungos rinkoje prekių nėra nes jos dar nėra gaminamos ar tiekiamos į rinką, konkrečiame pirkime viena iš dviejų aukščiausių energetinių klasių turėtų būti nustatoma tokia, kokia tuo metu prieinama Europos Sąjungos rinkoje. Pirkimų vykdytojai gali peržiūrėti gaminių sąrašą [EPREL](#) duomenų bazėje.

2. Ekologinis projektavimas

Kriterijus: Gyvenamųjų patalpų vėdinimo įrenginiai turi atitikti [Reglamente Nr. 1253/2014](#) (su pakeitimais) nustatytus ekologinio projektavimo reikalavimus.

10. GYVENAMŲJŲ PATALPŲ VĒDINIMO ĮRENGINIAI

Patikrinimas: Kartu su pasiūlymu turi būti pateikta gaminio atitikties deklaracija, patvirtinanti, kad prekės atitinka Europos Komisijos reglamente dėl gaminių ekologinio projektavimo nurodytus reikalavimus, arba gamintojo techniniai dokumentai, arba kiti lygiaverčiai įrodymai.

3. Garso galios lygis

Kriterijus: Įrenginio skleidžiamo garso galios lygis veikimo metu turi būti ne didesnis kaip **X** [*pirkimo vykdytojas įrašo garso galios lygį*] dB(A).

Patikrinimas: Kartu su pasiūlymu turi būti pateikti siūlomo (-ų) gaminio (-ių) galiojanti energijos vartojimo efektyvumo etiketė (-s) arba informacijos lapas, įrodantis, kad siūlomo (-ų) gaminio (-ių) ore skleidžiamo garso galios lygis yra ne didesnis nei reikalaujama arba kiti lygiaverčiai įrodymai.

Užsienio šalių praktika, rekomendacijos:

Airija

Rekomenduoja nustatyti reikalavimą, kad gyvenamųjų patalpų vėdinimo įrenginiai turi būti paženklinti pagal [Reglamentą Nr. 1254/2014](#) (su pakeitimais) ir turi būti A+ energetinės klasės (šaltinis: [Airijos žaliųjų pirkimų kriterijai su energija susijusiems produktams](#) žr. kriterijų TS1).

Šis aplinkosauginis kriterijus rekomenduotinas ir vykdant žaliąjį pirkimą Lietuvoje bei savarankiškai nustatant žaliuosius kriterijus, vadovaujantis aplinkosauginiu principu, nurodytu [Tvarkos aprašo](#) 4.4.4.2 papunktyje „prekei pagaminti, tiekti ir (ar) naudoti, paslaugai teikti ar darbams atlikti sunaudojama mažiau elektros energijos ir (ar) naudojama energija iš atsinaujinančių energijos išteklių“.

Naudingos informacijos galite rasti Europos Komisijos svetainėje – [Vėdinimo įrenginiai](#).

DOKUMENTO VERSIJOS

Versijos numeris	Data	Pastabos, papildoma informacija
1	2024-12-20	Pradinė dokumento versija.
2	2026-05-11	<p>1. Informacija atnaujinta atsižvelgiant į: nuo 2026-05-11 įsigaliojusius Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2026 m. gegužės 8 d. Nr. 1-117 „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymo Nr. 1-154 „Dėl prekių, išskyrus kelių transporto priemones, kurioms viešųjų pirkimų ir perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintus pakeitimus.</p> <p>2. Atliktos kitos techninio pobūdžio korekcijos.</p> <p>Šis dokumentas.</p>